

Predstavitev direktorja Uprave kriminalistične policije dr. Jurija Fermeta o delu policije na področju odkrivanja in preprečevanja kriminalitete v letu 2012

- novinarska konferenca Generalne policijske uprave, 10. april 2013 -

Podatki v zadnjih letih izkazujejo trend naraščanja števila kaznivih dejanj gospodarske kriminalitete, predvsem dejanj z **veliko premoženjsko škodo** oz. koristjo in **organiziranih oblik te kriminalitete**. Struktura obravnavanih kaznivih dejanj se povezuje z dejansko situacijo v poslovnem okolju oziroma z že dalj časa trajajočimi slabimi gospodarskimi razmerami, ki še dodatno vplivajo na plačilno nesposobnost gospodarskih subjektov. Prisoten je trend številnih prisilnih poravnjav, ki praviloma niso bile uspešne in so se končale s stečajni gospodarskih družb (primeri v gradbeništvu itd.). Preiskujemo tudi primere spornih kreditiranj bank (predvsem tistih v večinski lasti države), s čimer se soočajo specializirane preiskovalne skupine. Še posebej v zvezi z izvrševanjem kaznivih dejanj gospodarske kriminalitete je zabeležen porast uporabe vrste sodobnih tehnologij in opreme, kar njeno obvladovanje še dodatno otežuje. Eni takih primerov so bili številni vdori v sisteme elektronskega bančništva slovenskih podjetij s **pomočjo zlonamernih programskih orodij** na območju celotne države, ki smo jih v tem letu uspešno preiskali.

V letu 2012 je bilo obravnavanih **12.736** (12.746) oz. **10** kaznivih dejanj **manj** kot v letu 2011. Škoda, ki so jo povzročila gospodarska kazniva dejanja, je bila ocenjena na **449,5** (176,3) **milijonov evrov**, to je za 154,9 % več kot v letu 2011. Razlog povečanja je v zaključenih kompleksnih preiskavah težjih oblik gospodarske kriminalitete in korupcije z veliko premoženjsko škodo oz. koristjo.

Med manj zahtevnimi gospodarskimi kaznivimi dejanji, ki jih obravnavajo policisti policijskih postaj, so bile v porastu **zlorabe plačilnih kartic na prodajnih mestih**, zlorabe plačilnih kartic **preko spleta** ter presnemavanje magnetnega zapisa (**skimming**). Več je bilo tudi **tatvin kartic za plačilo goriva** in njihovih zlorab na bencinskih črpalkah brez osebja. **Upad** pa je bil zabeležen pri **zlorabi plačilnih kartic na bankomatih**, kar gre pripisati tudi opremi bankomatov z novejšo tehnologijo (s čip in PIN tehnologijo).

Zahtevnejša gospodarska kazniva dejanja so obravnavali kriminalisti na policijskih upravah in preiskovalci Nacionalnega preiskovalnega urada (NPU). Med temi kaznivimi dejanji se je najbolj povečalo število kaznivih dejanj pranja denarja, in sicer z 48 na **141**, okvirni ugotovljeni znesek opranega denarja je znašal **70,5 milijona evrov**. Število oškodovanih upnikov se je povečalo z 20 na 37, število zlorab položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti pa s 161 na **216**. S temi kaznivimi dejanji **zlorab** je bila povzročena največja škoda, kar za **276,3 milijona evrov**. To vse so za preiskovanje zelo zahtevna kazniva dejanja, ker so se izvrševala daljše časovno obdobje, zaradi česar je dokumentacija pomanjkljiva, interesi in izjave vpletenih so zelo različni, različna je tudi sodna praksa in podobno. Izpostaviti velja tudi **2.122** obravnavanih kaznivih dejanj s področja delovnih razmerij in socialne varnosti.

Policija je vložila kazenske ovadbe za **74** (86) **tipičnih korupcijskih kaznivih dejanj**, pri čemer je ovadila 89 (112) oseb. Obravnavani korupcijski primeri so bili večinoma odkriti in preiskovani na podlagi proaktivnega dela policije, kar pomeni, da je policija začela preiskovati sume kaznivih dejanj že v času pripravljalnih dejanj. Obravnavanih je bilo še **22** (14) **kaznivih dejanj** s področja gospodarske kriminalitete, **ki so vsebovala elemente korupcije**. Policija je ta kazniva dejanja začela preiskovati kot korupcijska kazniva dejanja, po opravljenem predkazenskem postopku pa je vložila kazenske ovadbe za kazniva dejanja zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic ter zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti.

Na podlagi **zakona o odgovornosti pravnih oseb** za kazniva dejanja je policija obravnavala 2.122 (930) ali za 128,2 % več kaznivih dejanj. To je posledica usmerjenosti policije v preiskovanje kaznivih dejanj gospodarske kriminalitete, za katera so odgovorne pravne osebe oziroma so jih storilci izvršili v imenu, na račun ali v korist pravne osebe. Fizičnih oseb je bilo ovadenih 2.765 (2.651) ali za 4,3 % več.

Policija je v 2012 dala velik poudarek **izvajanju finančnih preiskav**, katerih namen je **sledenje nezakonitemu finančnemu toku denarja** in na tej podlagi zavarovanje oziroma odvzem premoženjske koristi, pridobljene s kaznivimi dejanji. Tako je policija opravila finančne preiskave v **234** (194) zadevah, in sicer zoper 421 (322) fizičnih in 148 (70) pravnih oseb. V finančnih preiskavah se je **preverjalo za 202,6** (105,0) milijona evrov [domnevno] protipravno pridobljene premoženjske koristi. Po izvedenih finančnih preiskavah v predkazenskem postopku je policija na pristojna državna tožilstva podala **135** (69) **pobud za zavarovanje premoženjske koristi v višini 179,3** (52,4) milijona evrov zoper 180 (112) fizičnih in 80 (20) pravnih oseb. Na podlagi novega ZOPNI je bilo odrejenih **6 finančnih preiskav**, ustanovljeni sta bili tudi **2 finančni preiskovalni skupini**.

Policija je opravila veliko dela, da je bila izdelana in nato na vladi sprejeta **Strategija obvladovanja gospodarske kriminalitete v Republiki Sloveniji**. Za uresničevanje slednje je bil v policiji izdelan **akcijski načrt s konkretnimi nalogami**. Med temi so bile v ospredju tiste za izboljšanje sodelovanja med organi in institucijami v predkazenskem postopku in za izboljšanje strokovne usposobljenosti preiskovalcev. To delo se je odrazilo v ustanovitvi več specializiranih preiskovalnih skupin za multidisciplinarno preiskovanje najbolj zahtevnih primerov, in sicer 6 (2).

Kriminalistična policija se je tako kot pretekla leta tudi v letu 2012 soočala z **zaostanki** na področju gospodarske kriminalitete. Teh je bilo konec leta skupaj **913** dosjejev. S problemom zaostankov se policija srečuje tudi pri preiskovanju elektronskih naprav, ki jih je veliko zaseženih ravno v povezavi s preiskovanjem gospodarske kriminalitete.

S tem je povezan problem števila kriminalistov ki preiskujejo kazniva dejanja te kriminalitete, saj njihovega števila zaradi znanih omejitev pri zaposlovanja v javni upravi ni bilo moč povečati. V začetku tega leta je s prerazporeditvami v policiji prišlo do okrepitev NPU s 14 preiskovalci.

Klub temu je treba izpostaviti, da kvalitetno delo policije potrjuje tudi povečevanje števila obtožnic in sodb na tem področju.

Nadaljnji razvoj stroke za multidisciplinarno in kompleksno soočanje s to za obvladovanje zahtevno kriminaliteto (usposabljanje, dobro sodelovanje, SPS itd.).

Integrirano izvajanje finančnih preiskav in dvig učinkovitosti za zaseg protipravno pridobljene premoženjske koristi in premoženja nezakonitega izvora.

Popolna nevtralnost in transparentnost delovanja.

Poskusi za zagotovitev **več kadra in sodobne opreme** za to zahtevno delo.